

Проект

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОБУДОВИ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗМІСТ

I. Загальні положення	2
II. Тезаурус.....	3
III. Інституційна структура внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти: її сутність, мета та функції	6
IV. Функції та завдання структурних підрозділів щодо забезпечення якості освіти на всіх рівнях закладу вищої освіти	9
4.1 Склад та функції учасників системи забезпечення якості загальноуніверситетського рівня.....	9
4.2 Склад та функції учасників системи забезпечення якості на рівні інститутів / факультетів.....	13
4.3 Склад та функції учасників системи забезпечення якості на рівні освітніх програм	14
V. Структура та організація діяльності Центру забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.....	18

I. Загальні положення

Методичні рекомендації щодо побудови інституційної структури внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (далі – ВСЗЯ) визначають основні підходи щодо її створення та функціонування, а також орієнтовний розподіл відповідальності на інституційному рівні між структурними підрозділами закладу вищої освіти (далі – ЗВО), учасниками освітнього процесу.

Функціонування ВСЗЯ ЗВО має базуватись на засадах Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» та відповідати основним цілям та завданням, зазначеним у статуті та стратегії ЗВО.

Водночас, ВСЗЯ ЗВО має функціонувати відповідно до процедур та критеріїв щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти (ЄПВО), що є загальноприйнятими в рамках Болонського процесу та визначені у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в ЄПВО» [3] та інших документах Європейської Асоціації із забезпечення якості у вищій освіті (ENQA), Європейської Асоціації університетів (EUA), Європейської Асоціації вищих навчальних закладів (EURASHE), Європейського студентського міжнародного бюро (ESIB).

Окрім того, при розробці ВСЗЯ ЗВО доцільно враховувати показники та вимоги загально визначених міжнародних та національних рейтингів (QS WUR, Webometrics, U-Multirank та ін.).

Управління ВСЗЯ має ґрунтуватись на чіткому визначенні функцій всіх посадових осіб, академічного та адміністративного персоналу та їх взаємозв'язків при виконанні функцій, включаючи чітко визначені сферу відповідальності та повноваження.

Кожен ЗВО, залежно від особливостей освітньої діяльності, стратегії функціонування в цілому та поставлених цілей в сфері якості, зокрема, а також наявних ресурсів для їх досягнення, формує власну інституційну структуру ВСЗЯ, що є оптимальною для нього. Проте, визначення певних типових організаційних структур (на базі кращих європейських практик з урахуванням національного контексту) можуть допомогти ЗВО при виборі оптимального для них варіанту ВСЗЯ.

Дані методичні рекомендації базуються на стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти ESG 2015 [3], що ґрунтуються на чотирьох принципах забезпечення якості в Європейському освітньому просторі:

- ЗВО несуть повну відповідальність за якість вищої освіти, що надають, та її забезпечення;
- забезпечення якості відповідає потребам різноманітних систем вищої освіти, ЗВО і студентів;
- забезпечення якості підтримує культуру якості;
- забезпечення якості бере до уваги потреби та очікування студентів, інших стейкхолдерів та суспільства.

Методичні рекомендації щодо побудови інституційної структури внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти) у ЗВО розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (розділ V ст. 16), Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (розділ V ст. 16) [1], Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [2], Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [5], Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи: довідника користувача [8], Національного освітнього глосарію: вища освіта [7], Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації [9].

Функціонування інституційної структури внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти базується на таких принципах:

- визнання необхідності розроблення стратегії, політики та процедур забезпечення якості для освітніх програм, що реалізуються;
- прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти на основі аналізу повної та об'єктивної інформації;
- максимальне урахування вимог до якості вищої освіти усіх зацікавлених сторін.

II. Тезаурус

автономія вищого навчального закладу – право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності і відповідальності в прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених законами України [1, п.п.1 п. 1 Стаття 1; 7, с. 9].

академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законами України [1, п.п. 2 п. 1 Стаття 1];

акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності вищого навчального закладу за цією програмою на предмет: відповідності стандарту вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання; досягнення заявлених у програмі результатів навчання [1, п.п. 4 п. 1 Стаття 1].

забезпечення якості вищої освіти (англ. Quality Assurance in Higher Education) – свідомий цілеспрямований та систематичний процес створення певних умов і виділення необхідних ресурсів на інституційному (внутрішньому), національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях для досягнення рівня якості вищої освіти й освітньої діяльності, що відповідає вимогам стандартів і потребам усіх зацікавлених сторін, формування впевненості в тому, що вимоги до якості будуть виконані [7; 11; 12].

заходи забезпечення якості освіти – організована дія або сукупність дій і засобів, що передбачає зустріч і взаємодію різних осіб і пов'язана з метою забезпечення якості освіти.

індикатор (від латин. indicator – показник) – орієнтований показник, що дає змогу певною мірою визначити (виміряти) забезпечення якості освіти (якісні та кількісні характеристики) та відображає її зміну у динаміці [10, с. 176].

інституційна акредитація закладу вищої освіти – добровільна процедура оцінювання якості освітньої діяльності закладу вищої освіти, яке здійснюється Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти у співпраці з національними та міжнародними експертами, а також міжнародними інституціями, що здійснюють діяльність у сфері забезпечення якості вищої освіти та визнані Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти [1, Стаття 25¹; 26, Стаття 46].

кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання) [1, п.п.13 п. 1 Стаття 1].

керівник проектної групи (гарант освітньої програми) – науково-педагогічний або науковий працівник, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Керівник проектної групи може одночасно бути гарантом лише однієї освітньої програми [2, п.п.2 п. 1].

контроль якості вищої освіти – процес оцінювання якості, який сфокусований на вимірюванні якості вищого навчального закладу або освітньої програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені та використовуються для визначення відповідності реальної якості встановленим стандартам [7, с. 30].

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [1, п.п.13 п. 1 Стаття 1; 7 с. 28].

критерій (від лат. criterium – засіб для судження) – підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось; мірило [5].

ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності [1, п.п.15 п. 1 Стаття 1; 7 с.32].

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти – постійно діючий колегіальний орган, уповноважений законом на реалізацію державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти [1, п. 1 Стаття 17].

освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти [1, п.п.17 п. 1 Стаття 1].

політика забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ЗВО – це система цінностей і норм, цілей і завдань, принципів діяльності у сфері якості вищої освіти та сукупність засобів (інструментів) та методів її реалізації, сформульовані в офіційних документах ЗВО, які відображають стратегію та інституційне бачення розвитку ЗВО. Політика і процедури забезпечення якості підтримують культуру якості ЗВО, в якій стейкхолдери беруть на себе відповідальність за якість на всіх рівнях функціонування ЗВО [13; 14; 15].

процес забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ЗВО – це стійка і цілеспрямована сукупність взаємопов'язаних дій, процедур, заходів, ресурсів, що забезпечує відповідність якості вищої освіти та освітньої діяльності встановленим нормам та стандартам, узгодженим державним, суспільним й особистим інтересам і потребам, її підтримку та підвищення [16, с. 18; 15; 17].

процедура забезпечення якості (від латин. *procedo* – проходжу, просуваюсь) – офіційно встановлена послідовність виконання дій щодо забезпечення якості освіти та освітньої діяльності [18, с. 153].

результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів та які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти [1, п.п.21 п. 1 Стаття 1].

самооцінювання ЗВО – всебічний чи сегментний систематичний аналіз видів і результатів діяльності ЗВО (чи його структурного підрозділу) за певний проміжок часу, який здійснює керівництво навчального закладу (керівник структурного підрозділу) за власною ініціативою і результатом якого є думка чи судження про рівень якості вищої освіти та освітньої діяльності ЗВО (структурного підрозділу), ступінь довершеності системи управління якістю, діагностика сильних і слабких сторін навчального закладу і надання рекомендацій для вдосконалення його діяльності [19; 20].

стандарт освітньої діяльності – це сукупність мінімальних вимог до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу вищого навчального закладу і наукової установи [1 п. 1 Стаття 9; 3, с. 59].

стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності. Стандарт вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів (наукових установ) [1 п. 1,2 Стаття 10].

система внутрішнього забезпечення якості – сукупність організаційних структур, процедур, процесів та ресурсів та розподіл відповідальності, що забезпечують постійне поліпшення якості освітніх програм, освітньої діяльності навчального закладу та здобуття відповідного ступеня вищої освіти і кваліфікації [1, п.1, 2 Стаття 16; 7; 21; 22, с. 8-9].

система менеджменту якості вищої освіти – це є взаємодія людей (співробітників, «діючих елементів») певної професійної компетенції для результативного впровадження системи якості вищої освіти при ефективному використанні базового складу елементів системи менеджменту, якими є функції, методи, структура і сполучні процеси (забезпечують системність дій менеджменту). Результативність дій системи менеджменту якості освіти базується на професійній компетенції співробітників структурних підрозділів системи забезпечення якості, їх системи комунікацій. До кожного елементу системи (дійових осіб) забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності пропонуються такі типи функцій: аналітико-прогностична; планування; організаційно-координаційна; регулятивно-консультативна; контрольна-діагностична, що спрямовані на здійснення різних видів діяльності(заходів) [23; 24, с. 12; 25].

система моніторингу якості вищої освіти – інформаційно-аналітична система, що постійно оновлюється на основі безперервного (циклічного) відстеження рівня відповідності якості вищої освіти та освітньої діяльності ЗВО стандартам і потребам усіх зацікавлених сторін за виділеними критеріями і показниками й орієнтована на вироблення рекомендацій для прийняття управлінських рішень щодо коригування небажаних диспропорцій і досягнення заданих параметрів якості.

система якості вищої освіти – сукупність організаційної структури, відповідальності, процедур, процесів та ресурсів, що застосовуються на інституційному (внутрішньому), національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях і забезпечують загальне управління якістю вищої освіти [4].

студентоцентроване навчання – це процес якісної трансформації навчального середовища для студентів та інших осіб, які навчаються, (здобувачів вищої освіти) метою якого є покращення їх автономії і здатності до критичного мислення на основі результатного підходу [8, стр. 13].

якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти [1 п.п.23 п. 1 Стаття 1; 7 с. 68].

якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором на надання освітніх послуг [1, п.п.29, Стаття 1].

III. Інституційна структура внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти: її сутність, мета та функції

Інституційна структура ВСЗЯ являє собою сукупність структурних підрозділів (дійових осіб), що забезпечують якість освітньої діяльності та якість вищої освіти ЗВО за допомогою реалізації покладених на них функцій.

Мета функціонування інституційної структури ВСЗЯ – створення та реалізація умов для якісної підготовки висококваліфікованих фахівців відповідного рівня та спеціальності, конкурентоспроможних на ринку праці, компетентних, відповідальних, які вільно володіють своєю професією, орієнтуються в суміжних сферах діяльності, здатних до ефективної професійної діяльності на рівні світових стандартів, готових до постійного професійного зростання, соціальної та професійної мобільності.

Склад інституційної структури ВСЗЯ ЗВО наведено на рисунку 1.

Діяльність інституційної структури внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає реалізацію наступних функцій: аналітико-прогностичної, планування, регулятивно-консультативної, контрольної-діагностичної (таблиця 1).

Таблиця 1.

Аналітико-прогностична функція
Заходи реалізації
Аналіз можливості ліцензування нових спеціальностей
Аналіз навчально-методичного забезпечення
Аналіз проектів нормативних документів з питань якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Аналіз пропозицій з питань підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Аналіз пропозицій з розробки та супроводження освітніх програм, їх структури та змісту
Аналіз стану зв'язків структурних підрозділів із стейкхолдерами, зокрема роботодавцями
Аналіз чинних нормативних документів з питань якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Аналіз чинних нормативних документів щодо ліцензування та акредитації освітніх програм
Маркетингова діяльність щодо вивчення попиту роботодавців на фахівців за визначеними освітніми програмами
Розроблення нормативних документів ЗВО з питань забезпечення якості з врахуванням змін в законодавстві
Функція планування
Заходи реалізації
Перспективне та поточне планування графіку ліцензування спеціальностей та акредитації освітніх програм
Перспективне та поточне планування роботи Центру забезпечення якості вищої освіти
Планування заходів, спрямованих на впровадження та розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Планування процесу підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників
Регулятивно-консультативна функція
Заходи реалізації
Видання інформаційного загальноуніверситетського бюлетеня забезпечення якості освіти
Залучення стейкхолдерів, зокрема, роботодавців до формування освітніх програм та аналізу якості професійної підготовки студентів
Надання консультативних послуг щодо підготовки ліцензійних та акредитаційних справ
Проведення науково-методичних заходів (семінарів, конференцій) з питань забезпечення якості вищої освіти
Розробка рекомендацій до планування структурними підрозділами університету роботи із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності на навчальний рік

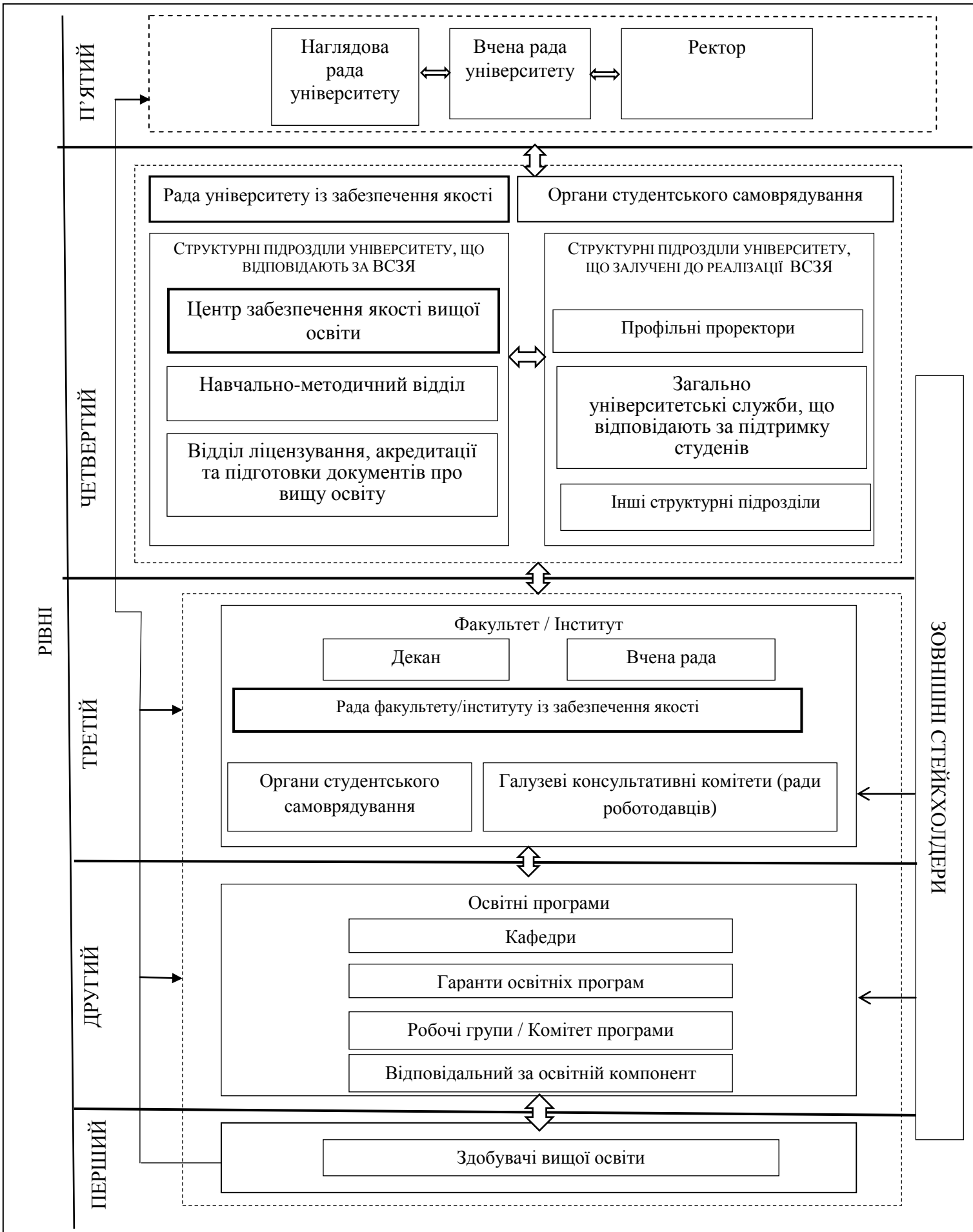

Рисунок 1. Інституційна структура системи внутрішнього забезпечення якості в закладі вищої освіти

Контрольно-діагностична функція
Заходи реалізації
Аналіз відповідності змісту освітніх програм стандартам вищої освіти
Моніторинг стану працевлаштування та кар'єрних траєкторій випускників за спеціальністю
Контроль за якістю підготовки та оформлення ліцензійних та акредитаційних справ
Контроль за врахуванням рекомендацій та зауважень після акредитації
Контроль за дієвістю системи впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Контроль за станом навчально-методичної та обліково-звітної документації в інституті (факультеті, кафедрі)
Контроль реалізації освітніх програм
Моніторинг навчально-методичної готовності кафедр до організації освітнього процесу у поточному навчальному році (семестрі)
Моніторинг наявності публічної інформації відповідно до законодавства.
Моніторинг якості навчально-методичного забезпечення
Моніторинг якості науково-педагогічної діяльності викладачів
Моніторинг якості та прогресу освітньої діяльності студентів
Опитування роботодавців про якість підготовки випускників
Опитування випускників щодо якості освітньої програми
Оцінка якості освітньої програми роботодавцями
Підготовка узагальнених інформаційно-аналітичних матеріалів за результатами проведеного комплексного аудиту структурних підрозділів
Проведення опитувань (анкетувань) викладачів щодо якості освітньої діяльності
Проведення опитувань (анкетувань, оцінювань) здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої діяльності

IV. Функції та завдання структурних підрозділів щодо забезпечення якості освіти на всіх рівнях закладу вищої освіти

4.1 Склад та функції учасників системи забезпечення якості загальноуніверситетського рівня

Загально університетський рівень забезпечення якості ЗВО включає як органи загального управління, лише частина функцій яких пов'язана з цими процесами, так і спеціально створені підрозділи, до виключної компетенції яких відносяться саме процеси забезпечення якості.

До органів загального управління, що долучені до ВСЗЯ ЗВО, відносяться:

- **Наглядова Рада**, склад та функції якої визначаються Законом України «Про вищу освіту»;
- **Вчена рада**, склад та функції якої визначаються Законом України «Про вищу освіту»;
- **Ректор**, відповідальний за діяльність ЗВО та ВСЗЯ в цілому.

Безпосередньою організацією, розробкою документів, управлінням, контролем реалізації, моніторингом та іншими оперативними питаннями у сфері якості освітньої діяльності займаються спеціально створені структури та призначені особи, що можуть включати:

- представника ректорату, відповідального за якість;
- науково-методичну раду (раду з якості);
- спеціальну службу (структурний підрозділ) – Центр забезпечення якості вищої освіти.

Представник ректорату, відповідального за якість – особа, відповідальна за створення, підтримання в робочому стані та постійне поліпшення ВСЗЯ. **Функції** представника ректорату, відповідального за якість:

- а) забезпечення розробки, впровадження та забезпечення ефективності ВСЗЯ;
- б) звітування перед керівництвом ЗВО та Вченої ради про функціонування ВСЗЯ та необхідних змін для її покращення.

Обов'язки представника керівництва з якості в ЗВО можуть бути покладені, наприклад, на одного з проректорів (першого проректора). Може бути також введена спеціальна посада.

Повноваження:

- звітування ректору, ректорату, вченій раді ЗВО про функціонування ВСЗЯ, про всі невіршені питання в сфері якості, а також надання пропозицій та рекомендацій щодо її поліпшення;
- забезпечення підтримки реалізації політики ЗВО в області якості;
- узгодження та візування документів ВСЗЯ в цілому та за окремими напрямками діяльності;
- забезпечення взаємодії з зовнішніми сторонами з питань, що стосуються ВСЗЯ ЗВО;
- організація перевірок ВСЗЯ ЗВО;
- забезпечення реалізації належних коригувальних впливів, спрямованих на підвищення ефективності ВСЗЯ ЗВО;
- організація коригування (при необхідності) системи забезпечення якості керівництвом;
- виявлення тенденцій у функціонуванні ВСЗЯ ЗВО;
- ініціювання моніторингу задоволеності студентів, викладачів, співробітників і споживачів роботою ЗВО, та аналізу її результатів.

Права:

- представник діє за дорученням ректора та за його підтримки в усіх питаннях в сфері якості, і має право здійснювати необхідні дії для забезпечення гарантії того, що ВСЗЯ ЗВО функціонує згідно з усталеними стандартами.

Відповідальність:

Він несе відповідальність за створення, підтримання в робочому стані та постійне поліпшення ВСЗЯ ЗВО.

Рада з якості

Рада з якості є дорадчо-консультативним органом, що розробляє стратегію університету у сфері забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, вирішує принципові питання створення, впровадження та вдосконалення ВСЗЯ ЗВО. Її основними функціями є:

- забезпечення розробки та перегляду відповідних політик, методики та процедур для затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм відповідно до внутрішніх та зовнішніх вимог;
- розгляд пропозицій про нові програми та про внесення істотних змін до програм та модулів для забезпечення того, щоб програми були узгоджені з місією та стратегією ЗВО, міжнародними та національними стандартами, мали відповідні програмні результати та були адекватно забезпечені ресурсами;
- контроль та координація здійснення заходів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- звітування перед вченою радою ЗВО про ефективність процесів і заходів щодо ефективності ВСЗЯ ЗВО та забезпечення якості освітніх програм.

Повноваження Ради з якості:

- 1) щорічно проводити огляд політики та процедур ЗВО, пов'язаних з забезпеченням якості освітньої діяльності, рекомендуючи вченій раді, за необхідності, внесення змін до них;
- 2) щорічно доповідати вченій раді про ефективність процесів та механізмів щорічного та періодичного перегляду програм, рекомендувати, в разі потреби, їх удосконалення;
- 3) аналізувати та контролювати процеси оцінки програмних результатів, щорічних та періодичних переглядів програм, виявляти проблеми та формувати рекомендації щодо вдосконалення програм і навчальних планів для деканів, директорів;
- 4) отримувати та реагувати на рекомендації від усіх зовнішніх й внутрішніх зацікавлених сторін для вдосконалення процесів моніторингу та перегляду програм;
- 5) аналізувати та контролювати річні звіти про перевірку програм, виявляти проблеми за її результатами, в разі необхідності, рекомендувати вченій раді провести позаплановий періодичний перегляд;
- 6) отримувати та переглядати звіти щодо періодичного перегляду програми та виносити рекомендації для перезатвердження програми до вченої ради;
- 7) розробляє графік періодичного огляду освітніх програм;
- 8) розглядати пропозиції про нові освітні програми та значні зміни до програм і модулів з точки зору:
  - обґрунтованості пропозицій, включаючи узгодження з місією та стратегією ЗВО, впливу на інші програми, а також потреби та попит з боку зацікавлених сторін, суспільства і студентів;

- узгодженості наданих пропозицій з національними та міжнародними стандартами, структурою програми та навантаженням студентів, програмними результатами навчання, режимом навчання (електронне навчання / змішане, інтенсивне тощо);

- потреби в ресурсах, включаючи викладачів, методичні матеріали, потреби в спеціалізованому обладнанні, необхідному для цього бюджеті;

9) надавати вченій раді звіт за результатами оцінки та рекомендації по затвердженню кожної освітньої програми або запропонованих змін до неї;

10) переглядати політику та процедури, пов'язані з затвердженням та внесенням змін до програм;

11) доповідати вченій раді про ефективність процесів та механізмів розробки та вдосконалення програм, рекомендувати необхідні вдосконалення, за необхідності;

12) отримувати відгуки та рекомендації від зацікавлених сторін для поліпшення процесів та механізмів розробки та вдосконалення програм, рекомендує удосконалення, за необхідності;

13) проведення внутрішньої акредитації освітніх програм.

Засідання Ради з якості доцільно проводити один раз на місяць або по мірі необхідності. Найважливіші питання можуть виноситися на розгляд вченої ради ЗВО.

Рада з якості створюється наказом ректора з числа керівників підрозділів ВСЗЯВО, найбільш авторитетних та кваліфікованих викладачів та співробітників управлінь, відділів та служб.

- представник ректорату, відповідального за якість (Голова ради з якості);
- проректор, відповідальний за навчання, викладання та якість освітніх технологій в ЗВО;
- три представника вченої ради, за її поданням;
- керівник Центру забезпечення якості вищої освіти;
- відповідальний секретар приймальної комісії;
- директор бібліотеки;
- делеговані представники професорсько-викладацького складу [один від інституту/факультету];
- делеговані представники студентства [голова та заступник голови студентського самоврядування].

У роботі Рада керується відповідним Положенням.

З метою підвищення ефективності роботи ради з якості залежно від особливостей діяльності ЗВО можливо прийняття рішення про створення ряду **підкомітетів, структура та функції яких відповідатимуть потребам ЗВО у сфері забезпечення якості**, зокрема:

- підкомітет із затвердженням освітніх програм та партнерських відносин, відповідальний за детальний аналіз повних пропозицій за новими програмами, механізмами співпраці, механізмами обміну студентами, акредитації та значних змін в програмах;

- підкомітет з розробки та зміни освітніх програм, відповідальний за формування оптимального портфелю освітніх програм ЗВО;

- підкомітет по навчанню, викладанню та якості освітніх технологій, відповідальний за підтримку високих академічних стандартів тощо.

Найважливішим елементом організаційної структури ВСЗЯ ЗВО є спеціально створений підрозділ – **Центр забезпечення якості вищої освіти** (далі центр), що є структурним підрозділом ЗВО, підпорядковується представнику ректорату, відповідальному за якість, у своїй діяльності

взаємодіє з усіма структурними підрозділами. Особливості його функціонування визначені в розділі 5 методичних рекомендацій.

Одним з основних компонентів ВСЗЯ є **залучення здобувачів вищої освіти до управління ВСЗЯ ЗВО** (студентське самоврядування).

Вирішальна роль у всіх процесах, пов'язаних з функціонуванням ВСЗЯ ЗВО, належить студентському самоврядуванню, діяльність якого впливає на основні освітні, фінансово-господарські та інші процеси ЗВО.

Залучення здобувачів вищої освіти до активної участі в усіх видах діяльності і процесах ВСЗЯ ЗВО дозволяє не тільки отримати сигнали про слабкі або сильні сторони функціонування, а й повною мірою використовувати механізми для найбільш ефективного розкриття внутрішнього потенціалу самих студентів.

У контексті забезпечення ефективності ВСЗЯ ЗВО доцільно чітко виокремити склад, функції та взаємодію з суб'єктами системи забезпечення якості загально університетських служб, що відповідають за підтримку студентів.

Основне завдання загально університетських служб, що відповідають за підтримку студентів, є надання консультаційної допомоги здобувачам вищої освіти як у навчальній, так і позанавчальній сферах на всіх етапах їх життєвого циклу. Загально університетські служби, що відповідають за підтримку студентів, складаються із:

- підрозділів довузівської підготовки;
- приймальної комісії;
- відділів та служб забезпечення позанавчальної та спортивної діяльності студентів;
- відділів, що відповідають за практичну підготовку та працевлаштування студентів (центри кар'єри);
- відділів, що відповідають за підтримку академічної мобільності студентів;
- бібліотеки;
- служби ІТ – підтримки студентів;
- центрів студентських послуг (харчування, лікування, довідки, скарги, консультування);
- центрів підтримки іноземних студентів та студентів з особливими потребами.

4.2 Склад та функції учасників системи забезпечення якості на рівні інститутів / факультетів

Директор інституту (Декан факультету)

Директор інституту (декан факультету) відповідальний за впровадження і реалізацію системи забезпечення якості та інших механізмів, що дозволяють забезпечити та удосконалити якість освітньої діяльності в інституті (на факультеті).

Рада інституту (факультету) із забезпечення якості

Ради інститутів (факультетів) із забезпечення якості є колегіальними органами, що реалізують політику інституту (факультету) в сфері забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Членами Ради інститутів (факультетів) із забезпечення якості є: директор інституту (декан факультету), його профільні заступники, гаранті освітніх програм та провідні викладачі. У складі Ради із забезпечення якості доцільно сформувати Комісію із забезпечення якості вищої освіти.

Комісія із забезпечення якості вищої освіти факультету/інституту

З метою забезпечення ефективної реалізації процедур внутрішньої системи забезпечення якості на рівні інституту(факультету) комісія із забезпечення якості вищої освіти може включати групу експертизи якості освітніх програм, групу діагностики результатів навчання здобувачів вищої освіти, групу забезпечення якості викладацького складу.

Група експертизи якості освітніх програм відповідає за аналіз якості освітніх програм, проведення моніторингу якості та організаційний супровід процедури періодичного перегляду освітніх програм. Функції групи:

- аналіз пропозицій робочих проектних груп з розроблення та супроводження освітніх програм їх структури та змісту;
- експертиза освітніх програм та навчальних планів, періодичний перегляд освітніх програм та навчальних планів;
- супровід процедури періодичного перегляду освітніх програм;
- інформаційне забезпечення в частині внутрішньої акредитації та експертизи освітніх програм.

Група діагностики результатів навчання здобувачів вищої освіти відповідає за аналіз результатів навчання студентів на всіх етапах їх «життєвого циклу». Функції групи:

- організація та участь у проведенні вхідної діагностики здобувачів вищої освіти;
- вибіркового моніторингу якості поточних результатів навчання здобувачів вищої освіти (упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна);
- аналіз рівня залишкових знань, умінь та інших компетентностей здобувачів вищої освіти з дисципліни (освітніх компонентів), що викладається;
- формування на основі результатів проведеного аналізу рекомендацій щодо підвищення якості результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Група забезпечення якості викладацького складу здійснює аналіз якості викладацького складу через підтвердження кваліфікації, фахового та наукового рівня науково-педагогічних і педагогічних працівників, володіння сучасними методиками викладання. Функції групи:

- моніторинг та оцінка науково-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять;

– моніторинг та оцінка рівня організації викладачем освітнього процесу з освітнього компонента (дисципліни, модуля тощо);

– моніторинг та оцінка виконання викладачем кваліфікаційних вимог, наукової та професійної активності;

– аналіз кадрового забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників як процес їх безперервного професійного розвитку, спрямований на забезпечення якості викладання та проведення наукових досліджень, а також стимулювання впровадження у науково-освітню діяльність ЗВО досягнень науки світового рівня та інноваційних технологій навчання (e-learning, активні методи навчання тощо).

Галузеві консультативні комітети (ради роботодавців)

Кожному інституту(факультету) доцільно створити ради роботодавців (галузеві консультативні комітети) у кількості, що залежить від діапазону та різноманітності програм / спеціальностей. Мета створення – забезпечити регулярний внесок фахівців галузі та інших зовнішніх зацікавлених сторін в програму та її курси з точки зору професіоналів галузі та зовнішніх стейкхолдерів.

4.3 Склад та функції учасників системи забезпечення якості на рівні освітніх програм

У рамках цього рівня освітні програми розробляються та затверджуються, реалізуються, відбувається їх моніторинг, перегляд та вдосконалення.

На цьому рівні доцільно створювати **Робочі групи / Комітет програми (РПГ)**.

Ці групи є учасниками системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, формуються окремо за кожною освітньою програмою, залучаються до всіх процедур, що потребують розробки, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм, а також процедур зовнішнього оцінювання (акредитація, ліцензування) та само оцінювання.

Підходи до формування складу та діяльності РПГ:

Склад РПГ доцільно формувати з постійних та змінних членів.

- до постійного складу РПГ, на який покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти, входять керівник (гарант освітньої програми) та члени РПГ, які мають відповідати вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти та внутрішніми нормативними документами ЗВО. Склад РПГ затверджується наказом ректора

- змінний склад РПГ затверджується її керівником (гарантом освітньої програми). До змінного складу РПГ можуть входити представники аспірантів, студентів, роботодавців та інших стейкхолдерів, діяльність яких пов'язана зі специфікою освітньої програми (предметною областю).

Орієнтовні функції РПГ:

- обґрунтування необхідності запровадження освітньої програми за результатами дослідження ринку праці, опитування роботодавців, потенційних здобувачів, аналізу актуальних тенденцій розвитку економіки, науки тощо;

- розробка освітньої програми та підготовка її опису (цілі програми, характеристика програми, перелік компетентностей та результатів навчання тощо) та оприлюднення її на сайті ЗВО або сайті факультету чи інституту;

- розробка навчальних планів та інших нормативних документів, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньою програмою;

- забезпечення узгодження основних елементів освітньої програми, а саме компетентностей, результатів навчання, структури навчального плану, варіативної компоненти, критеріїв оцінювання рівня досягнення результатів навчання з ключовими стейкхолдерами;

- визначення форм та методів викладання і навчання, що оптимально сприяють досягненню передбачених цілей програми, відповідають вимогам студентоцентрованого навчання;
- контроль відповідності навчально-методичного комплексу дисциплін, програм практик; методичних рекомендацій до виконання індивідуальних завдань та кваліфікаційних проектів (робіт); програми кваліфікаційного екзамену відповідно до компетентностей, визначених стандартами вищої освіти; напрямів наукових досліджень;
- аналіз кадрового забезпечення освітньої програми, у тому числі через наявність підтвердження кваліфікації, фахового та наукового рівня науково-педагогічних і педагогічних працівників;
- аналіз забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними (фонди навчально-методичної та іншої літератури, у тому числі електронні ресурси) та матеріально-технічними ресурсами (аудиторний фонд, лабораторії, комп'ютерна база, обладнання, технічні засоби навчання тощо);
- контроль забезпечення публічності інформації про освітню програму, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм з метою встановлення відповідності їх структури та змісту вимогам законодавчої та нормативної бази, що регулює якість освіти, ринку праці до якості фахівців, сформованості загальних та фахових компетентностей, освітніх потреб здобувачів вищої освіти;
- поточний щорічний перегляд освітньої програми в частині якості її структури та змісту з урахуванням: конкурсних показників, результатів навчання студентів, відгуків студентів за результатами опитувань, рівня академічної мобільності студентів, показників працевлаштування випускників за спеціальністю, експертних оцінок роботодавців тощо.

Повноваження та права гаранта та членів РПГ:

Керівник РПГ (гарант освітньої програми) співпрацює із завідувачем кафедри, що забезпечує підготовку фахівців за відповідною освітньою програмою і в своїй роботі.

Керівник РПГ зобов'язаний:

- керуватись законодавством України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, локальною нормативною базою ЗВО, вимогами ключових внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів;
- забезпечити дотримання вимог Національної рамки кваліфікацій, стандарту вищої освіти, зовнішнього оцінювання освітніх програм;
- забезпечити розробку освітньої програми та здійснювати контроль за її реалізацією;
- здійснювати безпосереднє керівництво роботою РПГ згідно з її функціями;
- контролювати своєчасність розгляду питань розробки, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм, а також процедур зовнішнього оцінювання (акредитація, ліцензування) та самооцінювання та терміни підготовки необхідних документів.

Керівник РПГ має право:

- вносити пропозиції щодо персонального складу РПГ;
- розподіляти обов'язки між членами РПГ;
- контролювати роботу членів РПГ;
- вносити пропозиції керівництву щодо заохочення членів РПГ, а також інших учасників освітнього процесу за відповідною освітньою програмою.

Керівник РПГ (гарант освітньої програми) несе персональну відповідальність за роботу РПГ у рамках покладених на неї функцій.

Члени РПГ організаційно підпорядковуються керівнику РПГ і в своїй роботі зобов'язані:

- керуватись законодавством України, постановами Кабінету міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, локальною нормативною базою ЗВО, вимогами ключових внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів;

- виконувати роботу згідно з функціями, що покладені на РПГ;

- виконувати письмові та усні розпорядження керівника РПГ.

Члени РПГ мають право:

- вносити пропозиції керівнику РПГ щодо персонального складу та розподілу обов'язків членів РПГ;

- вносити пропозиції керівнику РПГ щодо заохочення учасників освітнього процесу за відповідною освітньою програмою.

Члени РПГ несуть відповідальність згідно з обов'язками, покладеними на них керівником РПГ.

Відповідно до Національного звіту з перегляду освітніх програм в рамках проекту ALIGN програми ЄС TEMPUS РПГ мають зосередити увагу на наступному:

- назви програм повинні бути більш пов'язані з її змістом та цілями;

- рекомендовано спрощення цілей програми та результатів навчання. Програми можуть посилити свою інтернаціоналізацію через чітке формулювання цілей програми;

- система оцінювання студентів повинна бути скоригована до програмних результатів навчання. Основний огляд системи оцінювання має забезпечити чітке визначення всіх підсумкових завдань (відрізняється від формативних завдань) та тестування досягнень студентів за результатами навчання на модульному рівні в межах освітніх програм. Система оцінки та тестування потребує адаптації до реальної оцінки освітніх програм;

- студенти та зацікавлені сторони мають бути реально залучені до розробки програм та їх затвердження;

- студенти, включаючи студентів-заочників, повинні бути краще інформовані щодо результатів опитування, а також використання отриманих результатів;

- чітко визначати навантаження студентів.

Також наголошується, що РПГ має забезпечувати інформаційну прозорість освітніх програм. Програмний посібник (розроблений командою по роботі з програмою) повинен містити прозору інформацію про програму.

Відповідальний за освітній компонент

Відповідальний за освітній компонент бере участь у забезпеченні якості освітньої програми як викладач дисципліни та учасник педагогічної експертизи. Лектори відповідають за зміст дисципліни та відповідність результатів навчання за даною дисципліною результатам навчання освітньої програми. Вони забезпечують якість програми шляхом координації та оцінки різних компонентів навчального плану в рамках програми з іншими викладачами та студентами. Лектори вносять корективи в освітній компонент на основі оцінювання, включаючи оцінювання дисципліни студентами та зовнішніми експертами.

Він здійснює:

- визначення цілей та результатів навчання за освітнім компонентом;
- забезпечення того, щоб освітні компоненти, включаючи їх забезпеченість відповідними ресурсами, сприяли досягненню результатів навчання за освітньою програмою;
- розробку системи оцінювання та контроль за відповідним оцінюванням освітнього компонента;
- моніторинг результатів роботи освітнього компонента та досягнення його результатів навчання;
- організацію збору даних та відповідної реакції на оцінку студентами освітнього компонента через відповідні комунікації зі студентами;
- реагування на звіти зовнішніх експертів та результати моніторингу освітніх програм та їх внутрішніх періодичних переглядів.

Здобувачі вищої освіти

На рівні освітньої програми здобувачі вищої освіти є учасниками робочих груп (комітетів програм) та включаються до складу груп з моніторингу та перегляду освітніх програм; на рівні факультетів/інститутів представляють інтереси студентів в комісії із забезпечення якості вищої освіти; на рівні закладу вищої освіти –забезпечують представництво студентів в Раді із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

V. Структура та організація діяльності Центру забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

Мета діяльності Центру забезпечення якості вищої освіти – реалізації стратегічних цілей розвитку ЗВО щодо підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності, забезпечення відповідності рівня якості освітніх послуг вимогам стейкхолдерів.

Головна відповідальність Центру забезпечення якості вищої освіти полягає у забезпеченні адміністративного керівництва та підтримки забезпечення якості на всіх рівнях університету.

Функції Центру забезпечення якості вищої освіти:

- формування стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості;
- впровадження стратегічних розробок, пов'язаних з якістю, в рамках процедур забезпечення якості, а також їх удосконалення відповідно до стратегії розвитку закладу вищої освіти;
- сприяння формуванню академічної культури якості в університеті;
- розробка політики та процедур, пов'язаних з розробкою, моніторингом та періодичним переглядом освітніх програм, а також супровідних цим процесам документів (шаблонів, методичних рекомендацій, тощо);
- розробка і супроводження процесів оцінки результатів навчання в університетах, а також супровідним цим процесам документів (шаблонів, методичних рекомендацій, тощо)
- розробка політики та принципів щодо забезпечення якості роботи професорсько-викладацького складу;
- аналіз звітів про самооцінювання освітніх програм, підготовка звітів та рекомендацій;
- розробка плану заходів з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти на навчальний рік;
- розробка системи індикаторів, що характеризують стан якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті;
- розробка форм анкет (опитувань тощо) та інших матеріалів для проведення моніторингових досліджень;
- організація опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) здобувачів вищої освіти та викладачів з питань якості організації освітнього процесу;
- організація опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) випускників університету, представників ринку праці – з питань якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності;
- формування на підставі моніторингових досліджень рекомендацій щодо управлінських рішень з підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

До структури Центру забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти входять: підсистема стратегічного планування; підсистема незалежної діагностики результатів навчання здобувачів вищої освіти та якості професорсько-викладацького складу; підсистема моніторингу якості провадження освітньої діяльності.

Підсистема стратегічного планування несе відповідальність за формування та стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості; впровадження стратегічних розробок, пов'язаних з якістю, в рамках процедур забезпечення якості, а також їх удосконалення відповідно до стратегії розвитку закладу вищої освіти; формування академічної культури якості в університеті; розроблення політики та процедур, пов'язаних з розробкою, моніторингом та

періодичним переглядом освітніх програм, а також супровідних цим процесам документів (шаблонів, методичних рекомендацій, тощо). Підготовка рекомендацій щодо управлінських рішень з підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Вивчення міжнародного досвіду функціонування систем внутрішнього забезпечення якості на інституційному рівні та внесення пропозиції щодо покращення чинної системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗВО. Участь у стратегічному плануванні постійного покращення якості вищої освіти в ЗВО.

Підсистема незалежної діагностики результатів навчання здобувачів вищої освіти та якості професорсько-викладацького складу відповідає за розробку і супроводження процесів оцінки результатів навчання в університетах, якості роботи професорсько-викладацького складу; також супровідних цим процесам документів (шаблонів, методичних рекомендацій, тощо).

Ініціювання організації та аналіз проведеної вхідної діагностики здобувачів вищої освіти, вибіркового контролю якості поточних результатів навчання здобувачів вищої освіти (упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна), так і залишкових знань студентів (відтермінований контроль). Участь у розробленні та впровадженні нових засобів оцінювання залишкових знань студентів та постійному оновленні їх фондів з усіх спеціальностей. Проведення моніторингу якості змісту завдань пакетів **комплексних контрольних робіт** з обов'язкових дисциплін, аналіз результатів їх виконання та розроблення рекомендації щодо покращення рівня якості вищої освіти.

Участь у постійному вдосконаленні форм і технологій атестації випускників ЗВО (оновленні структури атестаційного іспиту та дипломного проектування), аналіз результатів підсумкових контролів студентів та розроблення рекомендації щодо покращення рівня якості вищої освіти.

Підсистема моніторингу якості провадження освітньої діяльності включає: аналіз стану якості освітньої діяльності у ЗВО: визначення вимог до системи забезпечення якості вищої освіти ЗВО в цілому та до її окремих складників; формування критеріїв оцінювання якості освітньої діяльності, ініціювання, організація та проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності ЗВО, аналіз звітів про самооцінювання освітніх програм, підготовка звітів та рекомендацій; організація опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів з питань якості організації освітнього процесу; формування єдиної бази даних щодо результатів моніторингу якості освітньої діяльності у ЗВО.

Функціональна модель моніторингу якості освітньої діяльності та вищої освіти на інституційному рівні представлена на рисунку 2.

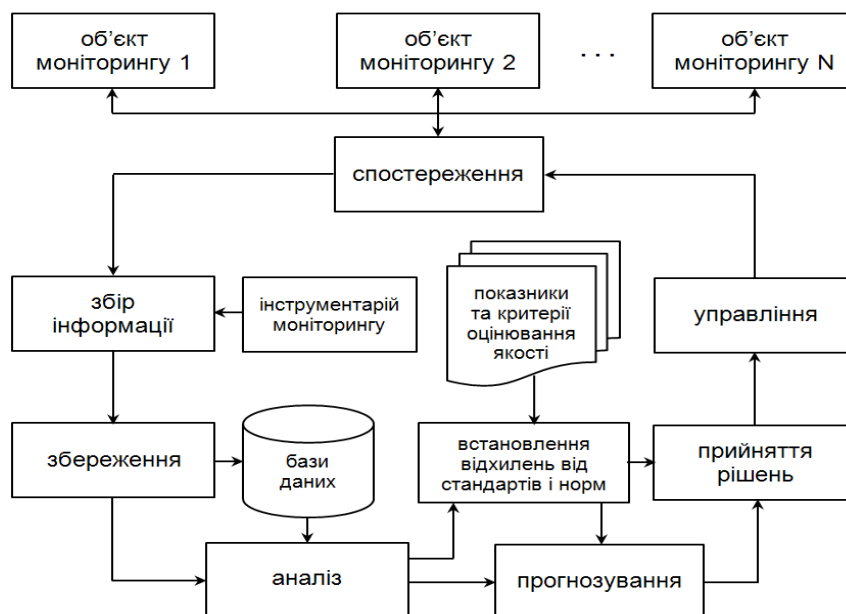

Рисунок 2. Функціональна модель моніторингу якості освітньої діяльності та вищої освіти на інституційному рівні

Орієнтовний план заходів Центру забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Орієнтовний план заходів Центру забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

Заходи	Прогнозовані результати	Орієнтований графік проведення
Аналіз проектів нормативних документів з питань якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	Аналітична довідка	Протягом року
Аналіз чинних нормативних документів з питань якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	База діючих нормативних документів та перелік змін до них;	Протягом року
Аналіз пропозицій з питань забезпечення якості	Оновлені методичні рекомендації	1 раз на рік
Видання інформаційного загальноуніверситетського бюлетеня забезпечення якості освіти	Інформаційний бюлетень (паперова або електронна версія)	1 раз на рік
Моніторинг ефективності функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	Програма заходів контролю	Протягом року
Підготовка узагальнених інформаційно-аналітичних матеріалів за результатами проведеного моніторингу структурних підрозділів	Звіт про проведений комплексний аудит	Відповідно до графіка
Моніторинг якості науково-педагогічної діяльності викладачів	Інформаційний звіт	1 раз на рік
Моніторинг якості навчальних результатів здобувачів вищої освіти	Інформаційний звіт	1 раз у семестр
Координація діяльності структурних підрозділів університету з проблем забезпечення якості вищої освіти	Погоджені плани роботи структурних підрозділів та розподілу функцій	Серпень
Перспективне та поточне планування роботи Центру забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	Перспективний план Розділ в стратегії розвитку університету План роботи відділу;	Раз в 5 років Серпень
Планування заходів, спрямованих на впровадження та розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	План заходів університету	Серпень
Проведення опитувань (анкетувань) викладачів щодо якості освітньої діяльності	Аналіз результатів анкетування та пропозиції щодо покращення	1 раз на рік
Проведення опитувань (анкетувань, оцінювань) здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої діяльності	Аналіз результатів анкетування та вироблення пропозицій	1 раз на рік
Проведення опитувань (анкетувань, оцінювань) випускників та роботодавців щодо якості освітньої діяльності	Аналіз результатів анкетування та вироблення пропозицій	1 раз на рік
Розробка рекомендацій до планування структурними підрозділами університету роботи із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності на навчальний рік	Методичні рекомендації	Червень
Розроблення нормативних документів ЗВО з питань забезпечення якості з врахуванням змін в законодавстві	Оновлені нормативні документів ЗВО;	За потреби
Співпраця з Науково-методичною радою та НМК МОНУ, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, іншими структурами Міністерства освіти і науки України та обласним і міським відділом освіти	Інформаційні роз'яснення на запити відділу;	Протягом року

Напрями співпраці Центру забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти з іншими організаційними структурами закладу вищої освіти наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Напрями співпраці Центру забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти з іншими структурними підрозділами закладу вищої освіти

Назва структурного підрозділу (дійової особи)	Напрями співпраці
Ректор Вчена Рада Рада із забезпечення якості ЗВО	Розробка стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості
Деканати інститутів (факультетів) Ради із забезпечення якості інститутів (факультетів)	Аналіз результатів щорічного оцінювання здобувачів вищої освіти: вхідних, проміжних (атестації), підсумкових, відстрочених (ректорські контрольні роботи, комплексні контрольні роботи)
Відділ ЗВО, що відповідає за підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу	Моніторинг результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти Контроль якості ПВС шляхом періодичного моніторингу планів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Запровадження нових форм і методик оцінювання професійної діяльності та розвитку компетентності педагогів
Відділ аспірантури	Моніторинг результатів виконання планів підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників (захисти дисертацій)
Комісія у складі Ради із забезпечення якості інституту (факультету)	Періодичний перегляд освітніх програм підготовки фахівців за спеціальностями Аналіз стану забезпечення необхідними навчально-методичними ресурсами для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів
Комісія у складі Ради із забезпечення якості інституту (факультету)	Моніторинг регулярності оприлюднення результатів оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб (засобах масової інформації)
Відділ ЗВО, що відповідає за забезпечення академічної доброчесності	Збір та аналіз інформації про забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових виданнях працівників ЗВО і роботах (дипломних, курсових) здобувачів вищої освіти
Зовнішні стейкхолдери Студенти Викладачі Гаранти освітніх програм Рада із забезпечення якості інституту (факультету) Рада із забезпечення якості ЗВО	Моніторинг результатів задоволеності внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти
Відділ ЗВО, що відповідає за зв'язки із зовнішніми стейкхолдерами	Дослідження вимог ринку праці до професійної підготовки фахівців різних спеціальностей
Рада із забезпечення якості інституту (факультету) Рада із забезпечення якості ЗВО	Організація та участь у проведенні внутрішнього моніторингу
Відділ ЗВО, що відповідає за роботу інформаційної системи ЗВО	Моніторинг функціонування та удосконалення складових інформаційної системи ЗВО для ефективного управління освітнім процесом

Література

1. Закон України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 року № 1556-VII [Текст] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (Редакція від 01.01.2018, підстава 2233-19)
2. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>. (дата звернення 18.04.2017 р.).
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти ESG (2015) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення 21.06.2017 р.)
4. ДСТУ ISO 9001:2009. Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України (чинний від 2009-09-01) [Текст] [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.gereho.dp.ua/index/info_dstu_iso_9001-2009.html. (дата звернення 09.08.2014 р.).
5. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://bookre.org/reader?file=584353>. (дата звернення 18.04.2017 р.).
6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 [Електронний ресурс]. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> Режим доступу:.. (дата звернення 21.06.2017 р.).
7. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.
8. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. з англ.; за ред. д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича та д-ра пед. наук, доц. Ж.В.Таланової . – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.
9. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
10. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / [Р. С. Дяків, А. В. Бохан та ін.; за ред. Р. Дяківа]. – К.: МЕФ, 2004. – 704 с.
11. Ghana G. A., Michael A. Quality Assurance and Planning Unit, University of Energy and Natural Resources Managing Quality Assurance in Higher Education: The Case of the University of Energy and Natural Resources, // Journal of Education and Practice www.iiste.org ISSN 2222-1735 (Paper) ISSN 2222-288X (Online) Vol.7, No.22, 2016, p. 41-46 .
12. Guide to institutional accreditation. The Danish Accreditation Institution, July 01, 2013. – URL: http://akkr.dk/wp-content/uploads/akkr/Guide-to-institutional-accreditation_final.pdf/
13. Стандарти і Директиви для Агентств Гарантії Якості в Вищому Освіті на Території Європи. Європейська Асоціація Гарантії Якості в Вищому Освіті. Частина 1: Європейські стандарти і директиви по внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах. 1.1 Політика і процедури оцінки якості. Режим доступу: <http://www.enqa.eu/index.php/home/esg/> (дата звернення 29.06.2017 р.).
14. Accreditation Criteria, Guidelines And Procedures, 2012. – URL: http://www.cti-commission.fr/IMG/pdf/references_and_guidelines_2012-2.pdf

15. Guidelines for programme accreditation procedures, 2007. – URL: http://www.acquin.org/doku_serv/Guide_System_EN_ACQUIN.pdf/
16. И.Г. Салова, М.П. Калинина Место и роль мониторинга в системе управления качеством образовательного процесса. – с.49 – 61// Научно-методический журнал «Управление качеством образования». - №1, 2006.
17. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ : ДП «НВЦ «Пріори-тети», 2015. – 84 с.
18. Pride, Prejudice and Challenges in Italian Higher Education Chiara Biasin, p. 145-159. – Quality assurance in higher education a global perspective / edited by Stamelos Georgios, K.M. Joshi, Saeed Paivandi. pages cm. -- (Perspectives on higher education). Contributed articles. –STUDERA. – 2017. – 246p.
19. Системы менеджмента качества. Основные положения и словарь мови [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.iso.ch(дата звернення 22.06.2017 р.).
20. Шаповал М.І. Менеджмент якості. Навчальний посібник / Київ, 2007. – 471 с.
21. The System of quality assurance in the activities of the National Evaluation and Accreditation Agency. – URL: http://www.neaa.government.bg/images/files/Sistema_za_osigurjavane_na_kachestvo_NEAA_EN_short.pdf/
22. Quality assurance in higher education a global perspective / edited by Stamelos Georgios, K.M. Joshi, Saeed Paivandi. – Perspectives on higher education. Contributed articles. –STUDERA. – 2017. – 246p.
23. ДСТУ ISO 20553:2006. Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України [Текст] [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.gerelo.dp.ua/index/info_dstu_iso_9001-2009.html. (дата звернення 29.06.2017 р.).
24. Производственный менеджмент: Учебник для вузов. 4-е изд. / Р. А. Фатхутдинов. — СПб.: Питер, 2003. — 491.
25. Кузнецов Е.А. Професіоналізація управлінської діяльності: система, механізм та інноваційна динаміка. Монографія / Е.А. Кузнецов. – Одеса: Наука і техніка, 2015. – 368 с.
26. Закон України “Про освіту” від 05.09.2017 року № 2145-VIII [Текст] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 09.10.2017 р.).